

Vijeće
Europske unije

Bruxelles, 30. studenoga 2021.
(OR. en)

14430/21

SPORT 83
EDUC 395
COMPET 868
ECO 137
EMPL 527
JEUN 145
SAN 710
SOC 702

ISHOD POSTUPAKA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Delegacije
Br. preth. dok.:	13711/21
Predmet:	Rezolucija Vijeća i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali u okviru Vijeća, o ključnim značajkama europskog modela sporta

Za delegacije se u prilogu nalazi Rezolucija Vijeća i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali u okviru Vijeća, o ključnim značajkama europskog modela sporta, koju je Vijeće (obrazovanje, mladi, kultura i sport) odobrilo na sastanku održanom 29. i 30. studenoga 2021.

Rezolucija Vijeća i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali u okviru Vijeća, o ključnim značajkama europskog modela sporta

PODSJEĆAJUĆI DA:

1. Prema članku 6. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UEFU) sport je područje u kojem bi se djelovanjem na razini EU-a trebalo podupirati, koordinirati i dopunjavati djelovanja država članica.
2. U skladu s člankom 165. stavkom 1. UFEU-a Unija „doprinosi promidžbi europskog sporta, vodeći pritom računa o specifičnoj prirodi sporta, njegovim strukturama koje se temelje na dobrovoljnim aktivnostima te njegovoj društvenoj i obrazovnoj ulozi”.
3. U skladu s člankom 165. stavkom 2. UFEU-a, ciljevi su djelovanja Unije: „razvijanje europske dimenzije u sportu promicanjem pravednosti i otvorenosti na sportskim natjecanjima i suradnje među tijelima odgovornima za sport te zaštitom tjelesnog i moralnog integriteta sportaša i sportašica, osobito najmlađih sportaša i sportašica”.
4. U Zaključcima Vijeća o učinku pandemije bolesti COVID-19 i oporavku sektora sporta države članice pozivaju se da „promiču solidarnost među sportskim savezima, klubovima, organizacijama i sportašima kako bi doprinijeli održivom oporavku i daljnjem razvoju sektora sporta i prepoznaju europski model sporta¹ kao primjer sustava utemeljenog na solidarnosti”.

¹ „Iako zbog raznolikosti europskih sportskih struktura ne postoji zajednička definicija europskog modela sporta, neke ključne značajke čine ga prepoznatljivim. Te značajke obuhvaćaju piramidalnu strukturu, otvoren sustav promaknuća i nazadovanja, pristup na lokalnoj osnovi i solidarnost, ulogu u nacionalnom identitetu, strukture utemeljene na dobrovoljnoj aktivnosti te njegovu društvenu i obrazovnu funkciju.”

5. U Planu rada Europske unije u području sporta (2021. – 2024.) europski model sporta ključna je tema u okviru prioritetnog područja „Zaštita integriteta i vrijednosti u sportu”.
6. U Revidiranoj Europskoj povelji o sportu koju je Vijeće Europe usvojilo 13. listopada 2021. naglašavaju se zajedničke značajke okvira za europski sport i njegovu organizaciju, koji sportski pokret smatra europskim modelom sporta.

PREPOZNAJUĆI DA:

7. Organizacija sporta u Europi zasnovana je na temeljnom pravu slobode udruživanja. Temelji se i na vrijednostima, kao što su solidarnost među različitim razinama u sportu, posebice između profesionalnog sporta i sporta na lokalnoj razini, pravednost, integritet, otvorenost, rodna ravnopravnost i dobro upravljanje.
8. Ključne su značajke većine organiziranih sportova u Europi utemeljenih na vrijednostima organizacija sporta na neovisnoj, demokratskoj i teritorijalnoj osnovi, s piramidalnom strukturom koja obuhvaća sve razine sporta, od sporta na lokalnoj razini do profesionalnog sporta, a sastoji se od klubskih natjecanja i natjecanja nacionalnih reprezentacija te uključuje mehanizme za osiguravanje financijske solidarnosti, pravednosti i otvorenosti na natjecanjima, poput načela promaknuća i nazadovanja.
9. Organizirani sport u Europi utemeljen na vrijednostima obično je ustrojen na nacionalnoj osnovi i u načelu ga organizira jedan savez za svaki sport, čime se omogućuje sveobuhvatan pristup pravilima, propisima i normama te poštovanje kalendara natjecanja i kvalifikacija za njih. Te su organizacije predane financijskoj solidarnosti između profesionalnog sporta i sporta na lokalnoj razini, kao i najvišoj razini dobrog upravljanja, temeljnim i ljudskim pravima, mentalnom i fizičkom zdravlju te sigurnosti sportaša, sprečavanju svih oblika diskriminacije i promicanju integriteta sporta.

10. Sport je i sam po sebi važan gospodarski sektor u Europi, koji doprinosi gospodarskom rastu, razvoju i mogućnostima zapošljavanja² te obuhvaća nove dionike i pristupe u sportu, kao što su sportska industrija, sponzori, mediji, velika događanja, nove vrste sporta, uloga sportaša itd. U daljnjem razvoju sporta u Europi trebalo bi uzeti u obzir i te nove dionike i pristupe.

NAGLAŠAVAJUĆI DA:

11. Sportski savezi trebali bi imati središnju ulogu u nadgledanju organizacije i funkcioniranja sportova na koje se odnose i trebali bi na demokratski, uravnotežen i kohezivan način usklađivati interese sportaša, klubova i liga, navijača i drugih dionika te drugih sportskih organizacija kako bi svi doprinijeli zdravom razvoju sporta.
12. Mehanizmi za zaštitu prava i odgovornosti sportaša, kao što su nediskriminacija, pristup informacijama, zastupljenost u sportskim organizacijama, privatnost i pošteno suđenje te mogućnost da se sportaši koriste tim mehanizmima ključni su za održavanje načela dobrog upravljanja u organiziranom sportu utemeljenom na vrijednostima, u kojem se sluša i uvažava mišljenje sportaša.
13. Financijska solidarnost ključna je značajka organiziranog sporta utemeljenog na vrijednostima. Njome se može doprinijeti uspostavi, održavanju i jačanju povezanosti između profesionalnog sporta i sporta na lokalnoj razini, sufinanciranju komercijalno manje privlačnih natjecanja, kao i osposobljavanju volontera, sportaša, trenera, dužnosnika itd. Nadalje, trebalo bi poduprijeti i aktivnosti kojima se promiče poštovanje vrijednosti u sportu, poput temeljnih i ljudskih prava, demokracije, solidarnosti, društvene integracije, rodne ravnopravnosti, razvoja mladih, prava djeteta i obrazovanja putem sporta.

² Europska komisija, *Study on the economic impact of sport through sport satellite accounts* (Studija o gospodarskoj koristi sporta s pomoću satelitskih računa za sport), istraživačko izvješće, travanj 2018.

14. Organizirani sport u Europi suočava se s unutarnjim i vanjskim prijetnjama, kao što su slučajevi lošeg upravljanja, korupcije, manipulacija u sportu, financijske nestabilnosti, kršenja ljudskih prava, dopinga, rasizma, nasilja, rodne neravnopravnosti, sve veće komercijalizacije i tendencije kupovanja, a ne obučavanja mladih sportaša. Sve to zahtijeva odgovor, u bliskoj suradnji s relevantnim tijelima i organizacijama, kojim bi trebalo zaštititi vrijednosti i integritet sporta, promicati dobro upravljanje te osigurati pozitivnu budućnost sporta.
15. Dobro upravljanje u sportu preduvjet je za autonomiju i samoregulaciju sportskih organizacija i saveza, u skladu s načelima demokracije, transparentnosti, integriteta, solidarnosti, rodne ravnopravnosti, otvorenosti i odgovornosti, među ostalim društvene odgovornosti. Od ključne je važnosti da sportske organizacije i savezi poštuju i, kada je to moguće, podignu svoje standarde dobrog upravljanja tako da uvažavaju mišljenje sportaša i navijača.
16. Za dugoročnu održivost sporta ključno je održati i, prema potrebi, poboljšati natjecateljsku ravnotežu kako bi se spriječila nepoštena prednost. Kako bi se promicala poštena, konkurentna i uravnotežena sportska natjecanja, trebalo bi razmotriti širok raspon mjera koje bi se odnosile i na kratkoročne potrebe i dugoročna kretanja.

S OBZIROM NA TO DA:

17. Natjecanja nacionalnih reprezentacija sastavni su dio organiziranog sporta u Europi.³ Imaju ključnu ulogu ne samo u promicanju nacionalnog identiteta i poticanju mladih sportaša da ostvare najvišu razinu sportskih rezultata, već i u promicanju solidarnosti sa sportom na lokalnoj razini i djelovanju kao uzor za mlađe generacije.
18. Sportske organizacije svih vrsta i na svim razinama obvezuju se na razvoj kulture transparentnosti i uspostavu postupaka utemeljenih na načelima dobrog upravljanja kojima se osigurava besprijekorno upravljanje njihovim financijskim sredstvima i stroga kontrola radi sprečavanja sukoba interesa i korupcije te ograničeno trajanje izabranih položaja.

³ Vidjeti, na primjer, Tsjalle van der Burg: *EU competition law, football and national markets* (Pravo EU-a o tržišnom natjecanju, nogomet i nacionalna tržišta), istraživački članak, 30. prosinca 2020.

19. Zbog sve veće komercijalizacije profesionalnog sporta sport postaje aktivnost još više usmjerena na ostvarenje dobiti, osobito zbog vrijednosti prava na emitiranje. Iako to doprinosi osiguravanju financijskih sredstava za veći broj sportaša, razvoj komercijalne dimenzije sporta sa sobom nosi i opasnosti za sportske vrijednosti.
20. U doba kada modernizacija sporta otvara nove financijske mogućnosti koje proizlaze iz gospodarskog potencijala sporta, od ključne je važnosti da se u okviru organiziranog sporta utemeljenog na vrijednostima očuva integritet sporta, poštuju načela dobrog upravljanja, poštuju nacionalno pravo, pravo EU-a i međunarodno pravo te zadrže jednaki uvjeti neophodni za učinkovito poštovanje vrijednosti solidarnosti među svim akterima.
21. Određene vrijednosti i tradicije europskog sporta imaju pozitivan utjecaj na društvo i trebalo bi ih promicati, naglašavajući pritom raznolikost i složenost europskih sportskih struktura. U ovoj se Rezoluciji navode ključne značajke europskog modela sporta, prije svega organiziranog sporta utemeljenog na vrijednostima.

POZIVAJU DRŽAVE ČLANICE DA, U SKLADU S NAČELOM SUPSIDIJARNOSTI I NA ODGOVARAJUĆIM RAZINAMA:

22. podupru ključne značajke europskog modela sporta, kao što su sloboda udruživanja, piramidalna struktura, otvoreni sustav promaknuća i nazadovanja, pristup na lokalnoj razini i solidarnost, uloga u nacionalnom identitetu, izgradnja zajednice, strukture koje se temelje na dobrovoljnim aktivnostima te njegova društvena, obrazovna, kulturna i zdravstvena funkcija, u skladu s relevantnim odredbama prava EU-a;

23. primjerice putem strukturiranog dijaloga EU-a o sportu dodatno istraže i nastave rasprave koje su u tijeku sa svim sportskim dionicima o ključnim značajkama europskog modela sporta, uzimajući u obzir raznolikost pristupa i nova kretanja u različitim vrstama sporta, u skladu s organiziranim sportom utemeljenim na vrijednostima;
24. promiču vrijednosti u sportu i sportskim organizacijama, kojima se upravlja u skladu s načelima demokracije, transparentnosti, integriteta, solidarnosti, rodne ravnopravnosti, otvorenosti, odgovornosti, pristupačnosti, društvene odgovornosti te poštovanja temeljnih i ljudskih prava;
25. uvažavaju i očuvavaju specifičnu prirodu sporta i njegovih struktura koje se temelje na dobrovoljnim aktivnostima te autonomiju sportskih upravljačkih tijela da organiziraju sport za koji su odgovorna, poštujući pritom nacionalno i međunarodno pravo te pravo EU-a;
26. prepoznaju doprinos volontera, sportskih klubova na lokalnoj razini, obitelji i lokalnih zajednica u području sporta i prema potrebi im pruže potporu;
27. ojačaju politike namijenjene poticanju osposobljavanja i obrazovanja sportaša i sportskog osoblja jer oni doprinose promicanju društvenih, obrazovnih, gospodarskih i širih interesa sporta;
28. obrate pozornost na posljedice koje bi zatvorena sportska natjecanja mogla imati na organizirani sport u Europi, kao što su temeljne promjene u postupcima sportskih kvalifikacija koji se obično temelje na sportskim zaslugama;
29. uključe europska sportska pitanja u rasprave na Konferenciji o budućnosti Europe;

POZIVAJU EUROPSKU KOMISIJU DA:

30. podupre ključne značajke europskog modela sporta, kao što su sloboda udruživanja, piramidalna struktura, otvoreni sustav promaknuća i nazadovanja, pristup na lokalnoj razini i solidarnost, uloga u nacionalnom identitetu, izgradnja zajednice, strukture koje se temelje na dobrovoljnim aktivnostima te njegova društvena, obrazovna, kulturna i zdravstvena funkcija, u skladu s relevantnim odredbama prava EU-a;
31. primjerice putem studije Komisije o europskom modelu (modelima) sporta, strukturiranog dijaloga EU-a o sportu itd. dodatno istraži i nastavi rasprave koje su u tijeku sa svim sportskim dionicima o ključnim značajkama europskog modela sporta, uzimajući u obzir raznolikost pristupa i nova kretanja u različitim vrstama sporta, u skladu s organiziranim sportom utemeljenim na vrijednostima;
32. u okviru svojih nadležnosti s obzirom na pravo EU-a i međunarodno pravo podupre ulogu sporta i njegovu obrazovnu dimenziju, na primjer dvojne karijere sportaša, i njihovu održivu kombinaciju;
33. nastavi uvažavati i u praksi odražavati specifičnu prirodu sporta i njegovih struktura koje se temelje na dobrovoljnim aktivnostima, čije bi djelovanje trebao obilježavati visok stupanj dobrog upravljanja, transparentnosti, odgovornosti, društvene odgovornosti, uključivosti, integriteta, demokracije, samoregulacije i poštovanja temeljnih i ljudskih prava;
34. u okviru svojih nadležnosti, uzimajući pritom u obzir specifičnu prirodu sporta, potiče suradnju i strukturirani dijalog sa sportskim pokretom, skupinama sportaša, komercijalnim organizatorima i drugim relevantnim dionicima;
35. skrene pozornost na posljedice koje bi zatvorena sportska natjecanja mogla imati na organizirani sport u Europi, primjerice na pravednost i otvorenost na sportskim natjecanjima, strukture koje se temelje na dobrovoljnim aktivnostima i društvenu i obrazovnu funkciju;
36. uključi europska sportska pitanja u rasprave na Konferenciji o budućnosti Europe;

POZIVAJU SPORTSKI POKRET, UZIMAJUĆI U OBZIR AUTONOMIJU SPORTSKIH ORGANIZACIJA, DA:

37. podupre ključne značajke europskog modela sporta, kao što su sloboda udruživanja, piramidalna struktura, otvoreni sustav promaknuća i nazadovanja, pristup na lokalnoj razini i solidarnost, uloga u nacionalnom identitetu, izgradnja zajednice, strukture koje se temelje na dobrovoljnim aktivnostima te njegova društvena, obrazovna, kulturna i zdravstvena funkcija, u skladu s relevantnim odredbama prava EU-a;
38. primjerice putem strukturiranog dijaloga EU-a o sportu dodatno istraži i nastavi rasprave koje su u tijeku sa svim sportskim dionicima o ključnim značajkama europskog modela sporta, uzimajući u obzir raznolikost pristupa i nova kretanja u različitim vrstama sporta, u skladu s organiziranim sportom utemeljenim na vrijednostima;
39. promiče solidarnost među sportskim organizacijama na svim razinama kako bi se doprinijelo oporavku od pandemije bolesti COVID-19, održivosti i daljnjem razvoju sportskog sektora;
40. poštuje i uskladi zahtjeve koji proizlaze iz međunarodnog sportskog kalendara i sudjeluje u programima solidarnosti;
41. zalaže se za financijsku solidarnost između profesionalnog sporta i sporta na lokalnoj razini te za najvišu razinu dobrog upravljanja, sigurnosti i integriteta za sportaše, osoblje, dužnosnike i gledatelje;
42. surađuje sa svim dionicima, posebno s upravljačkim tijelima u sportu, na očuvanju i jačanju temeljnih i ljudskih prava, posebno prava sportaša u svim aktivnostima povezanim sa sportom, i zdravlja sportaša zbog većeg broja sportskih natjecanja, kao i rodne ravnopravnosti i socijalne uključenosti izbjegavanjem svih oblika diskriminacije;

43. osigura uspostavu učinkovitih unutarnjih i vanjskih mehanizama za osiguravanje usklađenosti s načelima dobrog upravljanja i poštovanja temeljnih i ljudskih prava, kao i odgovarajućih mehanizama praćenja, izvješćivanja i sankcija;
44. osigura organizaciju vrhunskih i profesionalnih sportskih natjecanja u skladu s načelom otvorenosti na sportskim natjecanjima, dajući prednost sportskim zaslugama;
45. surađuje s obrazovnim ustanovama kako bi se u praksi ostvarila održiva kombinacija sporta i obrazovanja u cilju cjelovitog razvoja, dobrobiti i integriteta sportaša;
46. promiče i olakšava pristup mladih sportaša i nedovoljno zastupljenih skupina sudjelovanju i uključivanju u donošenje odluka u sportu, kada je to primjereno;
47. osmisli mehanizme za zaštitu prava i odgovornosti sportaša, kao što su nediskriminacija, pristup informacijama, zastupljenost u sportskim organizacijama, privatnost i pošteno suđenje, te potakne sportaše da se koriste tim mehanizmima;
48. poštuje temeljna i ljudska prava i u svjetlu toga donosi odgovorne odluke o domaćinima velikih sportskih događanja unutar i izvan Europske unije⁴.

⁴ Na temelju pisma koje je 27. siječnja 2021. potpisalo 27 ministara i ministrica sporta i uputilo ga povjerenici Mariyi Gabriel.

Definicija

Za potrebe ove Rezolucije:

Organizirani sport utemeljen na vrijednostima u Europi

Organizirani sport utemeljen na vrijednostima zasniva se na slobodi udruživanja i vrijednostima kao što su dobro upravljanje, sigurnost, integritet, solidarnost, koja uključuje i financijsku solidarnost, zdravlje i sigurnost sportaša, poštovanje temeljnih i ljudskih prava, rodna ravnopravnost te dobrovoljne aktivnosti. Obično je strukturiran na nacionalnoj osnovi i u načelu ga organizira jedan sportski savez za svaki sport, čime se omogućuje sveobuhvatan pristup pravilima, propisima i normama, kao i kalendarima natjecanja i kvalifikacijama za njih.

POLITIČKI KONTEKST

1. Vijeće Europe, Preporuka CM/Rec(2021)5 Odbora ministara državama članicama o revidiranoj Europskoj povelji o sportu, donesena 13. listopada 2021.
2. Rezolucija Europskog parlamenta od 10. veljače 2021. o utjecaju bolesti COVID-19 na mlade i sport (2020/2864(RSP))
3. Rezolucija Vijeća i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali u okviru Vijeća, o planu rada Europske unije u području sporta (1. siječnja 2021. – 30. lipnja 2024.), 2020/C 419/01
4. Zaključci Vijeća i predstavnika vlada država članica koji su se sastali u okviru Vijeća o učinku pandemije bolesti COVID-19 i oporavku sektora sporta, 2020/C 214 I/01
5. Zaključci Vijeća i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali u okviru Vijeća, naslovljeni „Osnaživanje trenera povećanjem mogućnosti za stjecanje vještina i kompetencija”, 2020/C 196/01
6. Rezolucija Europskog parlamenta od 2. veljače 2012. o europskoj dimenziji u sportu (2011/2087(INI))
7. Komunikacija Europske komisije naslovljena „Razvoj europske dimenzije u sportu”, COM/2011/0012 final
8. Europsko vijeće, Nica, 7. – 10. prosinca 2010., Zaključci predsjedništva: Prilog IV. – Izjava o specifičnim značajkama sporta i njegovoj društvenoj funkciji u Europi, koju bi trebalo uzeti u obzir pri provedbi zajedničkih politika

9. Izjava Europskog vijeća o sportu – zaključci predsjedništva iz 2008., 17271/1/08 REV 1
10. Rezolucija Parlamentarne skupštine Vijeća Europe 1602 (2008): Potreba za očuvanjem europskog modela sporta
11. Rezolucija Europskog parlamenta od 8. svibnja 2008. o Bijeloj knjizi o sportu (2007/2261(INI))
12. Bijela knjiga Europske komisije o sportu {SEC (2007) 932} {SEC (2007) 934} {SEC (2007) 935} {SEC (2007) 936}
13. Mišljenje Odbora regija o Europskom modelu sporta (1999/C 374/14)
14. Izvješće Komisije Europskom vijeću u cilju zaštite postojećih sportskih struktura i održavanja društvene uloge sporta unutar okvira Zajednice – Helsinško izvješće o sportu, COM/99/0644 final
15. Glavna uprava X Europske komisije o europskom modelu sporta i radni dokument Glavne uprave X o razvoju i izgledima djelovanja Zajednice u području sporta, 1998.
